

Medya so rol ek puvwar politik

Ki stratezi vizavi medya?

Sa papye la sitye dan enn lepok kot ena buku mitasyon dan medya. Sa mitasyon la reflet seki pe arive onivo ekonomik kot diferan seksyon burzwazi pe rod nuvo sektor pu expansi. Nu pe konstat transformasyon ennde lagazet an bann lanpir depres ki pe agrandi avek bi pu gayn lanpriz lor kontrol linformasyon. Sa bann lanpir depres ena fwa an konivans avek puvwar politik ek ena fwa an konfli avek samem puvwar politik.

Mitasyon dan medya reflet rekonpozisyon dan burzwazi, kot pwa ekonomik ek politik grup BAI pe agrandi, pe rant dan sektor medya. An memtan atak rezim Travayis kont L'Express, pe reflet konfli ki ena ant Travayis ek burzwazi istorik, pu enn re-ekilibraz puvwar.

Dan mem moman ena rezim Travayis opuvwar ki kwar dan enn stil developman a-la-Singapur. Enn devlopman ekonomik ki reprim tu form kontestasyon, ikonpri reprim medya ki an konfli avek sa rezim la.

Tablo reprezant Konpozisyon diferan grup medya

Grup	Propriyeter	Piblikasyon/Radio	Lezot Detay
La Sentinelle	Aksyoner: Balancy/Delaitre 15%, Edgar Adolphe 6%(vann so aksyon a BAI), Forget 12%, Bernard Mayer 7% , J.C.de L'Estrac 3%.	L'Express, L'Express.mu L'Express Dimanche, 5-Plus	Mamb Bord A .Maudave, P.Forget, M.Ladegourdie (ne Adophe), R.Bigaignon, J.C. de L'Estrac, Jacques Forget.
Viva Voce	La Sentinelle 19.99%, FAIL(Madco) 6.59%, S.Banymandhub 8.03%, C Fon Sing(RHT media) 25.65%, Farouk Hossen(Evanston e direkter BAI) 20.52% ,ek J.Marie Richard (Interaction.com) 6.41%, Rogers 12.82%,.	Radio One	Manb Bord : La Sentinelle, Rogers, Madco, Fon Sing, Farouk Hossen, J.M Richard. JM Richard loz plint kont <i>Management Contract</i> La Sentinelle kot IBA.
Defi Media Group	Media Alliance (60% E.Kodarbox 40%BAI)	Le Defi, Le Defi-Sexo, Le Defi Quotidien, Le Defi onlayn, Hebdo, News on Sunday	Piblisite depi Guvernman, Paraetatik, tu partner BAI(Courts, Ireko,Apollo)
Radio Plus	19% Ehshan Kodarbox, 41% Fouad Jaddoo, 40% BAI atraver Media Metrix	Radio Plus	

Yukondale	Propriyeter BAI	The Star, Le Dimanche, Impact News.	
Grup 'Le Mauricien'	Lafamiy Rivet/Delaitre	Le Mauricien, Week-End, W.Scope-	Grup Le Mauricien: Buku so a bann zurnalis ek mem 2 redakter an sef, G.Ahnee ek Gerard Cateaux finn kite.Finn al swa kuma atase depres, La Sentinelle ubyin zwenn grup Yukondale. Enn grup ki pe afebli e ki ankor pro-lopozisyon MMM, sirtu W.End
Pro Guvernman	AAPCA Ramlalah	Le Matinal M.Times MBC/Radio Top FM	Defann rezim opuvwar, ek MBC an permanans fer propagann Guvernman.

Tablo la donn nu enn indikasyon kimanyer medya aligne deryer bann diferan blok ekonomik ki finans Lagazet ek Radyo avek lamone piblisite.(Lamone piblisite se nu lamone apre tu).

La Sentinelle gayn imans sutyin an form piblisite depi bann gran grup (burzwazi istorik) ki reprezante par Rogers, FAIL, MCB. Sa seksyon burzwazi an konfli avek enn lot seksyon ki reprezante par BAI, RHT, J.M Richard (burzwazi deta) . Konfli pe pran form lor kisannla pu kontrol bord direkter Radio One. Deza ena plint ki enn direkter, J.M.Richard finn loze kot IBA, pu kestyonn *management contract* La Sentinelle pu rul Radio One.

Lagazet L'Express, so laliyn redaksyon pro-MMM e osi donn buku kuvertir R&A ek Muvman 1Me. Dayer enn bann direkter grup La Sentinelle, Pipo Forget ek enn ansyin redakter-an-sef L'Express, Yvan Martial, ki tuzur ekrir, tulede ti kandida blok 104 dernye eleksyon zeneral.

Defi Media Group/Radio Plus, pe okip inpe plis lespas medyatik. So direkter Ehshan Khodarbux ti redakter Nuvo Lizur ek lerla Horizons Nouveaux dan bann lane 80, apre koste avek MSM ek aste lekipman Sun Printing depi lafamiy Jugnauth. Grup la finn moderniz so lekipman avek lapor BAI. BAI finn aret so prop biznes News International ek so piblikasyon News on Sunday, Financial News, Score e esanz so lekipman pu aksyon dan Le Defi Media Group ek Radio Plus.

Grup BAI pe kontiyn agrandi so linflians dan media e prezan dan La Sentinelle, Viva Voce, Defi Media Group, Radio Plus, ek posed plizyer lagazet a traver sibsidiyeryukondale.

Ena osi AAPCA, enn konpayni ki baze dan Lind ek bibliye Le Matinal ek Independent. AAPCA an konpetisyon direk avek L'Express, benefisyen enn gro par dan bidze piblisite guvernman ek li byin pro-guvernman.

Grup Yukondale, enn filyal BAI ki finn aste enn seri tit egzistan: The Star, Impact News, Le Dimanche, NewsNow ek enn nuvo lagazet kotidyen apartir mi-Fevriye, aparaman.

M.Times, lagazet pro-Travayis, me ki donn gran gran intervyu a Ashok Subron ek Jack Bizlall.

MBC/Radio, bwat propagann Guvernman MSM/Ptr/PMSD, me ki sirtu donn kuvertir egzazere a Navin Ramgoolam, enpe kuma television Congo ti pe donn kuvertir diktater Mobutu. Isi, se Dan Callikan ki ti enn konseye biro premye minis ki finn nome kuma direkter MBC pu diriz sa masinn propagann ki MBC reprezante.

Konfli Lapres v/s LETA

Dan listwar a plizir repriz, Guvernman kolonyal ek Guvernman apre Lendependans finn pran bann mezir pu reglemant ek inpoz restriksyon lor Lapres.

1939-45: Pandan 2em Ger Mondyal guvernman kolonyal ti kontrol lenformasyon ki ti pe bibliye dan lapres.

1968-Kontrol lor lenformasyon otur bagar rasyal.

1970- Presyon Gaetan Duval, pu Le Mauricien debaras Andre Masson ki ti pe kritik so bann proze politik. Alafin li finn resi, par fer santaz ar piblisite guvernantal ek fors Le Mauricien met Andre Masson deor.

1971- Lasansir lapres. Bizin gayn fe-ver lapolis lor konteni avan lagazet sorti.

1984- Guverman, Aneerood Jugnauth kuma Premye Minis, inpoz enn kosyon Rs500,000 a bann lagazet. Apre manifestasyon bann redakter ek zurnalis divan parlman, guvernman MSM sanz so pozisyon, ek ranplas kosyon par solvabilite.

2006-2011- Travayis ek so fitir alye MSM an konfli preske permanan avek grup La Sentinelle pandan plis ki 5 an vini mem.

Premye diskur menas Ramgoolam kont L'Express le 26 Ut 2006, Triolet kot li sit enn seri lartik, akiz L'Express konplote kont GM. Sa reprezant *kick-off* pu boykotaz Leta kont Grup La Sentinelle ki karakterize par, aret piblisite guvernantal ek aret abonman pu bann departman guvernman ek para-etatik.

Dan mem moman, premye konfli Sithanen avek Ramgoolam lor nominasyon Bheenick kuma Guverner Labank Moris fer sirfas. Sithanen sumet so demisyon a Premye Minis, me rebran so let apre. Enn seksyon burzwazi deryer L'Express paret tinn byin satisfes ek Sithanen, ek li nome Lom de Lane L'Express an 2006.

Antretan Jean Claude de L'Estrac direkter La sentinelle, kontiyn asim so rol kuma prezidan *Empowerment Programme* e finalman sumet so demisyon an Avril 2009. La Sentinelle finn loz ka kont Guvernman lor kestyon repartisyon piblisite.

Ena osi MSM, ki ti deza ena enn lipye dan Guvernman, an konfli avek grup La Sentinelle ek Radio One. Ti ena manifestasyon kont Radio One an Me 2009. L'Express/Radio One reazir par

aret mansyonn MSM dan reportaz.

Represyon ek menas pa zis kont kont grup La Sentinelle ek Radio One, me osi kont zurnalis dan grup Le Mauricien, Le N. Militant, Defi Media. An Novam 2008 finn ena arestasyon 3 zurnalis, pu publikasyon fos nuvel, parmi G.Cateaux (W.End) Josian Valere ek Anabelle Volbert (Radio Plus). An Fevriye 2010, arestasyon redakter Le Nouveau Militant, Ananda Rajoo, pu enn lartik lor lagrip A/H1N1 ki ti publiye an Ut 2009.

LALIT ek medya

Kuvertir ki LALIT gayne depi medya egzistan byin varye, depandan sirtu lor medya so prop azanda. Lapres komersyal ek media anzeneral, sirviv buku lor piblisite, depi Guvernman, depi paraetatik u depi sekter prive. Kumadir kan fini met piblisite, si plas reste lerla zot kuver bann lezot item dan nuvel ki zot truv priyorite, e donn kuvertir LALIT pa neserman zot priyorite.

Lapres donn diferan tretman pu diferan kuran politik. Le Mauricien, Week End, L'Express pro lopoziyon MMM, me truv plas donn kuvertir egzazere R&A ek Muvman 1er Me. An zeneral sa 3 Lagazet la ena enn politik pu sey marzinaliz LALIT antan ki lafors politik, ek sey pretann ki LALIT plito enn grup refleksyon.

Li inportan pu nu konpran rol medya ek bann lafors politik ek ekonomik deryer zot pu ki nu kone a ki pwin nu kapav itiliz lespas ki zot donn nu, san ki nu vinn depandan lor zot.

Li osi inportan pu reflesi dan ki fason LALIT, kapav amilyor nu prop sistem kominikasyon atraver mwayen ki nu deza pe servi ek osi devlop lezot mwayen.

(R.K-27.01.11)

Lezot lartik konsernan Medya lor Lalitmauriti.us.org

27 February 2006 PRESS FREEDOM AND FREE EXPRESSION by Lindsey Collen

13 April 2008 Mauritius Media at a glance: - L'Estrac the ignorant by Ram Seegobin

5 February 2010 Mauritius Media at a glance by Ram Seegobin